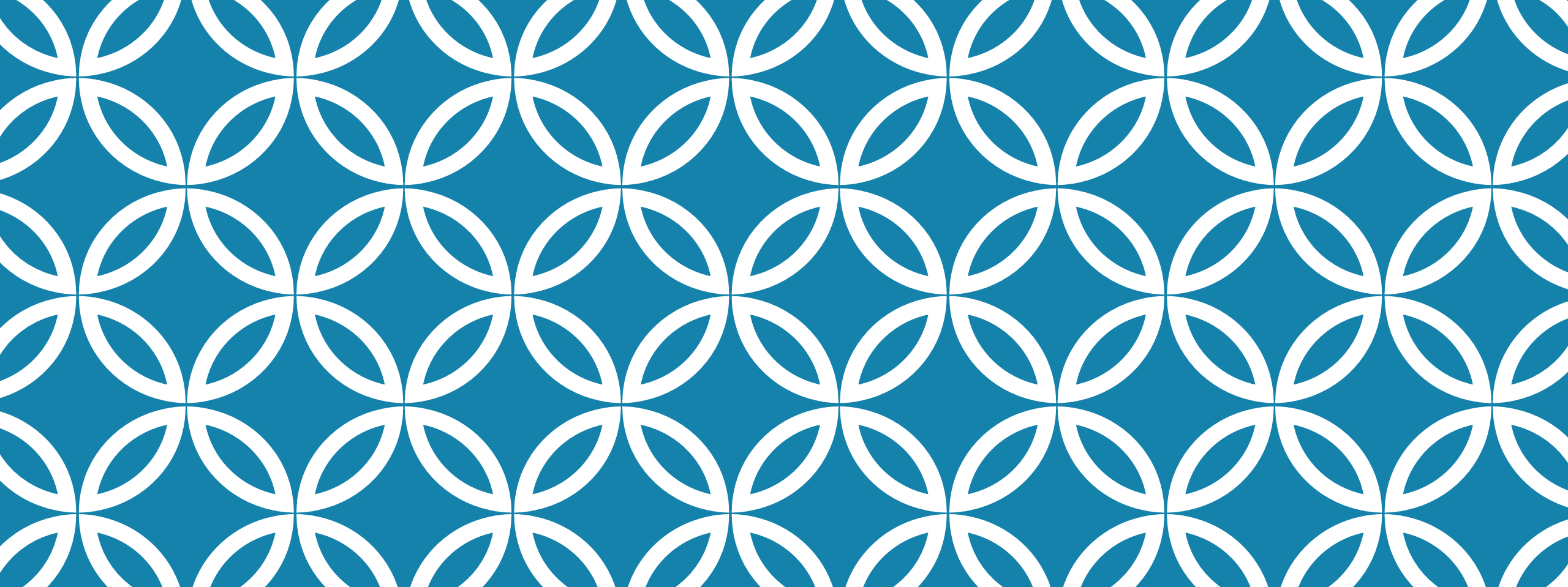




TRIVSEL, MISTRIVSEL, MOBNING OG SKOLENS FÆLLESSKABER

v/ *Helle Rabøl Hansen*
Cand.jur., PhD.
Adjungeret lektor på
Iisimatusarfik

EN FORSKNINGSVEJ...

- Fra mobning til skolen som social betingelse - 'jeg' i et 'vi' – og 'vi' i et 'jeg'.
- Når der konstitueres 'andethed' i skolens miljø: Enderne i et kontinuum har noget til fælles: De passer ikke ind i skolens midte-konformitet.
- ...Men 'midte' er blevet større i 2020'erne, så en debat om 'smal normalitet' er aktualiseret.

EN FORSKNINGSVEJ...

- Fra mobning til skolen som social betingelse - 'jeg' i et 'vi' – og 'vi' i et 'jeg'.
- Når der konstitueres **'andethed'** i skolens miljø: Enderne i et kontinuum har noget til fælles: de passer ikke ind i skolens midter-konformitet.
- ...Men det 'midte' er blevet større i 2020'erne, så en debat om 'smal normalitet' er aktualiseret.

‘ANDETHED’ ER ALDRIG.....

Kontekstfri

TO EKSEMPLER PÅ 'ANDETHED' I FORM AF HØJT BEGAVELSE I MIN EMPIRI

1) Der var engang en dreng 'der sad i gardinerne'
(Hansen 2014)

2) Der var engang en skolefraværende ung
musiker... (Hansen in press.)

FRAVÆRSPALETTEN: AT HAVE 'FRIVILLIG' FRAVÆR ELLER VÆRE 'FRIVILLIG' FRAVÆRENDE

"Jeg har faktisk komponeret ret meget musik i skolen. Ikke kun i musiktimerne , men- jeg begyndte faktisk sådan et indre liv, hvor jeg kiggede på læreren, men indeni spillede jeg akkorder, og så lige den der der, og så måske en tekst Ja nu er den der. Min dansklærer som faktisk var meget sød, sagde tit "Karl, nu er du helt væk igen. Du dagdrømmer. Hallooo er der åbent deroppe". Om der var, jeg lavede meget genial musik i de timer" .

(Mand 22 år, kigger tilbage. Nuuk)



Er mobning naturligt?

Mobning er 'kulturligt'

THE SOCIAL TURN..... (EXBUS 2007-2013)

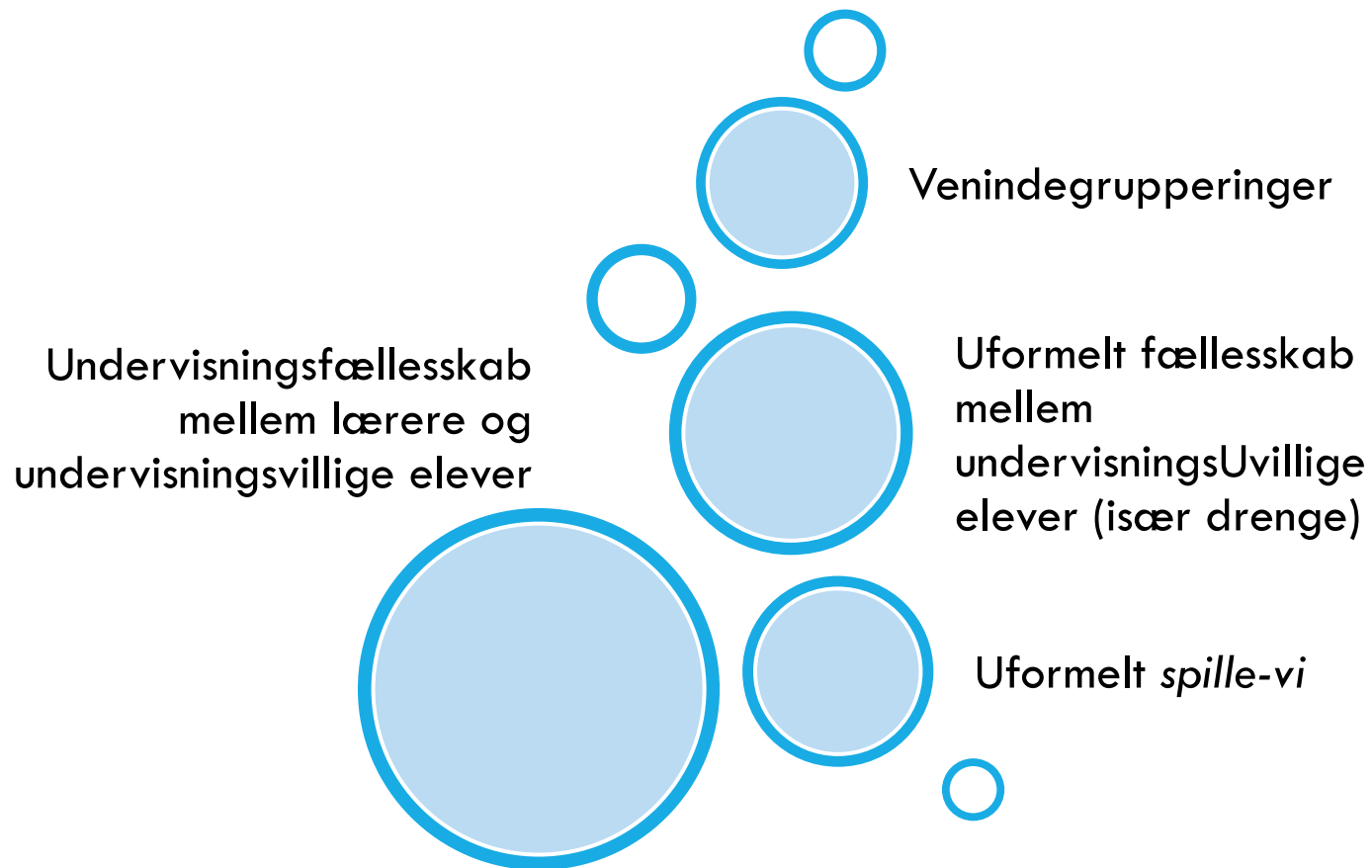
Mobning er fællesskabsudstødelse

*Mobning er en **uformel** fællesskabsform, der bygger på udstødelse af "egne" medlemmer i den **formelle** sociale enhed (Hansen 2018).*

3 X FÆLLESSKABSDIMENSIONER I MOBNING

Mobning i skolen skaber et **fællesskab** i et (formelt) **fællesskab**, der ikke udvikler reelt **fællesskab** om det at gå i skole sammen...

ET FÆLLESSKABSSØGENDE VINDUE IND I 8.A (HANSEN 2018)



AT VÆRE I SOCIAL OVERLEVELSESKAMP...

Når der er social fare, så rejses der eksistentielle kræfter hos mennesker:

- ❖ Longing for belonging (Hansen 2011)
- ❖ Angsten for social eksklusion (Søndergaard 2009)

"JAMENEFFEKTEN" – VED MISTRIVSEL OG VED MOBNING..

"Jamen, han forstår ikke at aflæse det sociale"

"Hun holder sig for sig selv"

"Han har vist en ADHD"

"Hvis du mødte hans far ville du forstå, hvorfor"

"Hun vil have opmærksomhed"

"Han er meget, meget speciel"

MOBNING OG MISTRIVSEL I STIGNING – HVORFOR?

To bud:

- skolehistorik ved en krydsvej
- sociohistoriske ændringer for vores fællesskaber



MADS

SKOLETIDENS BETYDNING FOR BARNETS UDVIKLING

- 10 år af barnets *de facto* liv – 30 år i barnets fornemmelse af tid.
- De første længerevarende relationer (*hvis man får venner – ellers er man tilskuer til andres længerevarende relationer*) og skolens fællesskaber er dermed et vilkår.
- En lokation hvor barnet skal navigere mellem formelle krav og uformelle krav. De to skoler i skolen.
- Et skift undervejs i "de signifikante andre" (Mead).



På mellomtrinnet bliver de
jævnaldrende ”de signifikante
andre” i barnets liv (Frønes 1994).



SOCIOHISTORISKE ÆNDRINGER FOR FÆLLESSKABER BLANDT BØRN OG UNGE

Diffus
belonging



Hvad

Gør

Vi?

3 BEGREBER RE-DEFINERET...

- I. Mobning
- II. Trivselsbegrebet (fra en skolekontekst?)
- III. Elevsyn anno 2025

3 REDEFINEREDE BEGREBER

BEGREB	Ny(ere) forståelser
Mobning	...er fællesskabsudstødelse (Hansen 2011, 2013, 2018)
Skoletrivsel	At opleve velvære . At få adgang til at virke . At blive vellidt . (Nielsen & Hansen 2028)
Elevsyn anno 2025	Eleven får fra at være primær modtager af undervisning til at være medskaber af undervisning

EN OPSAMLINGSREPLIK

Et demokratisk og skabende fællesskab i SKOLEN er kendetegnet ved dets evne til ikke blot at tolerere forskellighed – men at betragte og bruge forskellighed som faglig dynamik og styrke i det fælles...